

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564)

กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

Four years of local development plan (2561-2564) case study of Ban Pluak Daeng Subdistrict

Municipality, Pluak Daeng, Rayong.

1

นิตยารวรรณ สว่างภพ²

ผศ.ดร.พีระพงษ์ ภัททีริ³

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายภารกิจ และแนวทางในการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับและนำความต้องการของประชาชนรวมทั้งนโยบายของท้องถิ่นนั้น ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงาน / โครงการของท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องกัน สามารถตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และยังเป็นการบริหารงบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน กลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้แก่

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ : ผศ.ดร.พีระพงษ์ ภัททีริ

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล และ สักส่วนประชาคมของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสัมภาษณ์เจาะลึกและการบันทึกข้อมูล โดยการลงพื้นที่เข้าสังเกตด้วยตนเอง โดยใช้วิธี พรรณนา

จากผลการศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ได้ดำเนินการตาม กระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยยึดหลักตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 ของกระทรวงมหาดไทยทุกขั้นตอน และ หนังสือสั่งการ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.3/ว5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เดิมคณะกรรมการ จัดทำแผนพัฒนาจะต้องดำเนินการประชาคม สำรวจหาข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ ของชุมชน แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผน แต่เนื่องจากมีระยะเวลาจำกัด จึงไม่ ต้องดำเนินการประชาคมตามชุมชน แต่ให้จัดประชุมประชาคมตำบลได้เลย และให้นำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือว่าแผนพัฒนาสามปีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนำมาทบทวนและ นำมาปรับใช้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับ ผลประโยชน์ ร่วมแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน ภายใต้หลักประชารัฐ คณะกรรมการพัฒนาได้ข้อมูลและส่งต่อไปให้กับ คณะกรรมการสนับสนุนเพื่อรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์จัดทำเป็นร่าง แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี แล้วส่งกลับไปยังคณะกรรมการพัฒนาอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ คณะกรรมการพัฒนาได้ร่วมกันพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เมื่อคณะกรรมการ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจึงนำเสนอให้กับท่านนายกเทศมนตรี พิจารณาให้ ความเห็นชอบและก็ประกาศใช้เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 – 2564) ต่อไป ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)

ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 และ หนังสือ มท 0810.3 /ว5797 เกี่ยวกับการชักซ้อมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (2561-2564) ออกมาเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2559 โดยได้กำหนดให้ เทศบาล ให้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2559 ซึ่งมีเวลาไม่ถึง 1 เดือน โดยแบ่งเป็นประเด็น ได้แก่

- 1.ด้านระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำแผนที่เร่งรีบและกระชั้นชิดจนเกินไปทำให้ได้แผนที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ตรงตามความต้องการและวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 2.ขาดการอบรมและการชักซ้อมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี
- 3.ด้าน โครงการ/แผนงานในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมีข้อมูลไม่ชัดเจน โครงการบางส่วนที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการกลับไม่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี
4. ด้านห้วงระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและการนำแผนไปใช้มีความห่างมากจนเกินไป ซึ่งการจัดทำแผนจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน เดือนตุลาคม 2559 แต่นำมาใช้งานจริง เดือนตุลาคม 2560 ระยะห่าง 1 ปี เต็ม จึงไม่สามารถตอบโจทย์ในการเร่งจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
5. ด้านการคำนวณงบประมาณ โครงการในแผนตามหลักวิชาการช่างมีความคลาดเคลื่อนเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด เนื่องจากตอนทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นเพียงแค่ประมาณการเพื่อให้ทันตามระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด
6. ด้านการเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมีขั้นตอนการจัดทำเหมือนขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีใหม่ ทำให้ยุ่งยากมากขึ้น
7. ด้านงบประมาณที่มีจำกัดการจัดทำโครงการ/แผนงานต่างๆ ของเทศบาลจึงมีขีดจำกัด เนื่องจากตอนทำแผนมีงบประมาณ แต่ด้วยเวลาเปลี่ยนอาจทำให้ราคาค่าวัสดุครุภัณฑ์เพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณก็เปลี่ยนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผน
- 8 ด้านจำนวนสัดส่วนของภาคส่วนต่างๆ ตามหนังสือชักซ้อมเกี่ยวกับ สัดส่วนการประชาคม ที่ได้มีการกำหนดบุคคลต่างๆให้เป็นสัดส่วนประชาคม โดยการรวม

ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้เข้ามาร่วมประชุมประชาคม โดยรวมจะต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ซึ่งภายหลังให้จัด ประชุมประชาคมระดับภาพรวม หรือแบบประชารัฐได้ แต่ก็ต้องให้มากกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดตามระเบียบ

9. ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง แผนประชาชนให้ความร่วมมือค่อนข้างน้อย เนื่องจากการจัดประชุมประชาคมบ่อยๆ

แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาล ตำบลบ้านปลวกแดงที่จะทำให้แผนมีประสิทธิภาพนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ ด้าน ระยะเวลาการจัดทำแผนต้องมีความเหมาะสม ความรู้ความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร หัวหน้างาน คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ผู้นำในพื้นที่และประชาชน ว่างเวลา การจัดทำและการนำแผนไปใช้ งบประมาณและการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคส่วน ต่างๆ ส่วนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการมีประสิทธิภาพของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

คำสำคัญ การจัดทำ การเพิ่มเติม การเปลี่ยนแปลง การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และให้ใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ งบประมาณจากเงินสะสมแต่ละปีงบประมาณในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแนวทาง เพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว5797 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564)

กำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นมีระยะเวลาสี่ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดที่ กำหนดให้มีระยะเวลาสี่ปี การจัดทำเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้ ผ่านกระบวนการประชาคมท้องถิ่นเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล จัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น สี่ปี ให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป และองค์การบริหารส่วน จังหวัด ให้จัดทำหรือทบทวน แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้แล้วเสร็จภายในเดือน พฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไป เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ประสาน และบูรณาการ โครงการพัฒนาที่เกี่วกันภายในแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด เพื่อนำไปจัดค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของจังหวัดต่อไป กรณีที่จะต้องขยายเวลา การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีเหตุที่ จำเป็นอย่างแท้จริง และให้คำนึงถึงระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และจัดประชุมประชาคม โดยให้ใช้รูปแบบการจัดประชุม ประชาคม ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 หรือดำเนินการตามรูปแบบที่เห็นว่าเหมาะสม ไม่ควรน้อยกว่าแนวทางที่ กำหนดไว้ การจัดประชุมภายใต้หลักประชารัฐ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้จัดทำตามเค้าโครงแผนและ อาจใช้แผนพัฒนาสามปี ฉบับปัจจุบันมาทบทวนและปรับใช้ในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปีได้ แต่จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการ จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559

ดังนั้น แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนา การนำปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นมาพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหา เพื่อมากำหนดจุดมุ่งหมาย ภารกิจ และแนวทางในการทำงานอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับและนำความต้องการของประชาชน รวมทั้งนโยบายของท้องถิ่นนั้น ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงาน / โครงการของท้องถิ่น มีทิศทางที่สอดคล้องกัน สามารถตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชนได้ อย่างแท้จริง และยังเป็นการบริหารงบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอีกด้วย ซึ่งเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ได้เล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

(1) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นใน อนาคต

(2) ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆเข้ามาในองค์กร

(3) ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา

(4) เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน และ

(5) ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงาน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นในฐานะนักวิเคราะห์เห็นนโยบายและแผน ของเทศบาล ตำบลบ้านปลวกแดง จึงสนใจที่จะศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561- 2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาไปพัฒนา แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ให้มี ประสิทธิภาพ มีความถูกต้องตามกฎระเบียบและตามหนังสือสั่งการ เพื่อให้สามารถ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด และสามารถแก้ไขปัญหา ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดงอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
- 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี(พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดงอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
- 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดงอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ให้มีประสิทธิภาพมีความถูกต้องตามกฎระเบียบมากขึ้นและสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชน

ขอบเขตของการวิจัย

- 1 ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง สักส่วนประชาคมของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง จำนวน 9 คน
- 2 ขอบเขตด้านเนื้อหาผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร กฎระเบียบงานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี
- 3 ขอบเขตด้านพื้นที่ที่เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
- 4 ขอบเขตด้านระยะเวลาตั้งแต่ เดือน สิงหาคม – กันยายน 2562

นียมศัพท์เฉพาะ

1.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร

2.เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.)การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบล

3. สภาท้องถิ่น หมายความว่า สภาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

4. แผนพัฒนาหมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

5. แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี หมายถึง แผนพัฒนาของเทศบาลตำบลปลวกแดงที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน /โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

6. การแก้ไข หมายความว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดในแผนพัฒนาหรือแผนการดำเนินงาน ให้ถูกต้องโดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป

7. การเพิ่มเติม หมายความว่า การเพิ่มเติมแผนงาน โครงการที่ไม่มีอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

8. การเปลี่ยนแปลง หมายความว่า การทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมของแผนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

9. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบล ปลวกแดงอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

10. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

11. ประชาคม หมายถึง การรวมตัวของสมาชิกในชุมชนหรือหมู่บ้าน เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนหรือหมู่บ้านด้วยตนเอง เช่นการแก้ไขปัญหาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีวัตถุประสงค์หรือสนใจในเรื่องเดียวกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1 ทำให้ทราบถึงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2 ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

3 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ให้มีประสิทธิภาพมีความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบมากขึ้น และสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564)กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำเสนอรายละเอียดหัวข้อต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. แนวคิดการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นนับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา บทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย กำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2.แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552, หน้า 14) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ประชาชนได้ร่วมคิด

ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตามและประเมินผลด้วยตนเองในนโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการกล่าวคือ

1. ร่วมคิด หมายถึง ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมให้ข้อเสนอแนะและให้ คำปรึกษาต่างๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ร่วมตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

3. ร่วมดำเนินการ หมายถึง ประชาชนร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ด้วย ตนเอง

4. ร่วมติดตามและประเมินผล หมายถึง ประชาชนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมทำการประเมินว่าการดำเนินงานสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชนมากน้อยเพียงใด

อรรถัย กักผล (2548, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่า กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มี โอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วม ในกระบวนการนี้

จากความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าการมี ส่วนร่วมของประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่ม หรือเป็นบุคคลที่เข้าร่วมกันแสดงพลังความ คิดเห็นโดยใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการ ดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไชยวุฒิ หลักฐาน (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554-2556) พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในหน่วยงานของท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

พิชญ บัญนิคม (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริงนั้นต้องเริ่มที่ชุมชนต้องมีแผนชุมชนเป็นของตนเองเพื่อจะได้นำปัญหาความต้องการของประชาชนที่แท้จริงมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น

โสภิตา ศรีนุ่น (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลาพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองเบตงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลแผนพัฒนา

กัญญาณีย์ กาพภักดิ์ (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูดตำบลไม้รูดอำเภอคลองใหญ่จังหวัดตราดพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนในระดับน้อย โดยมีปัจจัยด้านเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพที่ส่งผลให้การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนแตกต่างกันไป

ประยูร อิมิวัตร (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ พบว่า แนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีให้มีประสิทธิภาพต้องมีหลักสำคัญคือ 3 POM = 2 EMA กล่าวคือ 3 P คือ

People (ประชาชน) , Participation (การมีส่วนร่วม) , Project (โครงการ) , OM คือ Organization Management (การจัดการองค์การ POLE) = 2 E คือ Effectiveness (ประสิทธิผล) , Efficiency (ประสิทธิภาพ)

รจนา น้อยปลูก (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมโดยรวมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่น

วีรวัฒน์ สายยศ และ ชัญญา อภิบาลกุล (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัยจังหวัด บุรีรัมย์พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาสามปีการนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

เกษม คนไฉ (2556) ได้ทำการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาสะเม้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่าในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนถือเป็นด้านที่มีความสำคัญ

นาคยา ชอบสว่าง (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร พบว่า ปัจจัยด้านของเพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ บทบาททางสังคมของประชาชนส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

อักษร วิริยะพงศ์ (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่องประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโรง อำเภอ รื่องขวาง จังหวัดแพร่ พบว่าในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากคณะกรรมการขาดความสนใจ หรือตระหนักถึงบทบาทของตนประกอบกับการขาดแคลนงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นล้วนมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการหลายประการ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านระยะเวลา ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องและที่สำคัญอย่างยิ่งคือด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่ละภาคส่วนอันจะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลเอกสารของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ประกอบกับการสัมภาษณ์เจาะลึกและบันทึกข้อมูลโดยการลงพื้นที่เข้าสังเกตด้วยตนเอง โดยใช้วิธีเชิงพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นไปตามโอกาสหรือการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

เครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง
2. ผู้ให้ข้อมูล กลุ่มคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

3. ผู้ให้ข้อมูล กลุ่มสัปดาห์ประชาคมเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

ใช้สมุดจดบันทึก และเครื่องบันทึกเสียง ในการสัมภาษณ์เจาะลึก

ใช้กล้องถ่ายภาพ เพื่อบันทึกภาพจากการเข้าสังเกตในการประชุมการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนา เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

วิธีการสร้างเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ หนังสือสั่งการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขอบเขต และกรอบแนวคิดการวิจัย

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างไปขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และพิจารณาให้ข้อคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องเหมาะสม

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผู้ศึกษาได้เลือกวิธีการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร กฏระเบียบ หนังสือ สิ่งพิมพ์ เอกสารทางวิชาการต่างๆ และสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีรวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่มีพิธีรีตอง ไม่เคร่งครัดขั้นตอนหรือลำดับของคำถามไม่มีการคาดการณ์คำตอบไว้ล่วงหน้า มีลักษณะคำถามปลายเปิด ผู้ให้สัมภาษณ์มีอิสระที่จะให้คำตอบตามความคิดเห็นของตนเอง โดยสัมภาษณ์จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคลและคุณลักษณะของข้อมูล

2. ผู้ศึกษานำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล

3. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์

4. ผู้ศึกษาเขียนรายงานข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์และจากการศึกษา โดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนาที่มีรายละเอียดและมีการอ้างอิงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

ผลการวิจัย

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยยึดหลักตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 ของกระทรวงมหาดไทยทุก และหนังสือสั่งการ ขั้นตอน ซึ่งต่อมากระทรวงมหาดไทยก็ได้มีหนังสือ มท 0810.3/ว5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่องซักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เดิมใช้แผนพัฒนาสามปี ให้เปลี่ยนเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และให้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ได้ให้คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาดำเนินการจัดประชุมประชาคม สืบหาข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผน และให้นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือว่าแผนพัฒนาสามปีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนำมาทบทวนและนำมาปรับใช้ แต่สิ่งที่ยังคงต้องมีอยู่นั้นก็คือให้จัดประชาคมระดับตำบล ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม

ร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้หลักประชาธิรัฐ เมื่อทางและคณะกรรมการพัฒนาได้ข้อมูลเหล่านี้มาแล้วก็จะส่งต่อไปยังคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์จัดทำเป็นร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี แล้วส่งกลับไปยังคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ คณะกรรมการพัฒนาได้ร่วมกันพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจึงนำเสนอให้กับท่านนายกเทศมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบและก็ประกาศใช้เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 – 2564) ต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดงจัดทำอย่างรวดเร็ว เพราะมีการบังคับมาว่าต้องประกาศใช้ภายในเดือนตุลาคม 2559 จึงต้องประกาศใช้ให้ทันตามกำหนดเวลา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอบ้านปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) เนื่องจากครั้งนี้เป็นการจัดทำครั้งแรก การประกาศและการบังคับใช้ของระเบียบการจัดทำแผนมีห้วงระยะเวลาที่เร่งรีบและกระชั้นชิด ผู้บริหาร หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยังขาดทักษะและความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและยังมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ที่ไม่ค่อยเป็นไปตามแผนเนื่องจากปัญหาความต้องการยังมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ทำให้ต้องเพิ่มเติมแผนและเปลี่ยนแปลงแผนบ่อย และการดำเนินงานจัดทำแผนงาน/โครงการที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปียังมีขีดจำกัดด้วยเวลา รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนต่างๆที่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีมากนัก ประชาชนขาดความตระหนักถึงบทบาท สิทธิหน้าที่ของตนในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง ดังนี้

1. การวางแผนจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. การวางแผนเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถ้าผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ขาดความเป็นผู้นำขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ก็จะไม่สามารถวางแผนที่ดีได้ผู้ที่วางแผนได้ดีต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์จึงจะสามารถมองหาเป้าหมายและมาตรการประเมินและ

ติดตามแผนที่ได้วางไว้นั้นอย่างเหมาะสมและมีความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนที่
อย่างถูกต้อง

3. ขาดปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบหลักในการวางแผน เช่นขาดบุคลากรที่มีความรู้
ในการวางแผนขาดข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ

4. ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับผิดชอบแผนอาจไม่เข้าใจส่วนใดส่วนหนึ่งของแผนทำให้
การสื่อสารการมอบหมายการดำเนินงาน ฯลฯ ไม่สอดคล้องหรือตอบสนองต่อ
จุดประสงค์ที่แท้จริง

5. การปฏิบัติงานตามแผนต้องมีการประเมินผลเป็นระยะๆ และปรับปรุงแก้ไข
และจัดอุปสรรคต่าง ๆ

6. ประสิทธิภาพการวางแผนอาจมีข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถ
ควบคุมได้ เช่น การเกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้วางแผนไม่อาจควบคุมได้ อาจ
มีผลทำให้การดำเนินงานตามแผนมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นได้

การศึกษาแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของ
เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอบ้านปลวกแดง จังหวัดระยอง ให้มีประสิทธิภาพ
ถูกต้องตามกฎระเบียบและสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชน พบว่า ห้วง
เวลาในการจัดทำแผนและการสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาค
ส่วนมีความจำเป็น รวมไปถึงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการ
จัดทำแผนย่อมทำให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ของเทศบาล
ตำบลบ้านปลวกแดงมีประสิทธิภาพถูกต้องตามกฎระเบียบและสนองต่อความต้องการ
ของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดงได้ดำเนินการตามแนว
ทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

3.1 ตรวจสอบคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการสนับสนุนการ
จัดทำแผนพัฒนาเทศบาลให้เป็นปัจจุบัน

3.2 การจัดประชุมประชาคมจัดทำตามหนังสือสั่งการ กระทรวงมหาดไทย
ที่มท 0810.2/ว0600

3.3 ใช้แผนพัฒนาสามปีฉบับปัจจุบันนำมาทบทวน

3.4 ให้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามแบบเค้าโครง กระทรวงมหาดไทย
ที่ มท 0810.3/ว5797

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาดังบทบาทของคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาต่อการพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)

2. ควรทำการศึกษาดังบทบาทของผู้นำต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)

บรรณานุกรม

เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564)

กระทรวงมหาดไทย (2559). ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548
และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559

หนังสือสั่งการ (2559). หนังสือ มท0810.3/ว5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม
2559

หนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว0600 เรื่อง ลง
วันที่ 29 มกราคม 2559

หนังสือสั่งการ (2561). หนังสือด่วนที่สุด ที่มท 0810.3 / ว1617 ลงวันที่
26 มกราคม 2561

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548).แนวคิดการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

อรรถัย กักผล (2548).	การมีส่วนร่วมของประชาชน
ไชยวุฒิ หลักฐาน (2558).	การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554-2556)
พิชญ บัญนิคม (2558).	การนำแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร
โสภิตา ศรีนุ่น (2558).	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
กัญญาณีย์ กาฬภักดี (2557).	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูดตำบลไม้รูดอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
ประยูร อิมิวัตร (2557)	แนวทางการวางแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
รจนา น้อยปลุก (2557)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
วีรวัฒน์ สายยศ และ	การนำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ให้สัญญา อภิบาลกุล (2557)	ไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสัมฤทธิ์การศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
เกษม คนไฉ (2556)	การจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาสะเม็ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
นาคยา ขอบสว่าง (2556)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
อักษร วิริยะพงศ์ (2552)	เรื่องประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโรง อำเภอ ร้องกวาง จังหวัดแพร่